

Başvuru Numarası : 2022/203
Toplantı Tarihi/Sayısı : 10.3.2022/11
Karar Numarası : 2022/163
Başvuran : Y. G.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının karar düzeltme istemine ilişkin talebi reddetmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiası ve yargı mensupları hakkında suç duyurusunda bulunulması talebine ilişkindir.

II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuran dilekçesinde, Rize Ağır Ceza Mahkemesinin 31.05.2018 tarihli ve 2017/... E., 2018/... K. sayılı kararı ile hakkında ağır cezaya hükmedildiğini, yargılama esnasında savunma hakkının ihlal edildiğini, FETÖ'nün yargı ve emniyet yapılanmasının yargılama sürecinde etkili olduğunu ve bu yapılanma eliyle hakkında hukuka aykırı soruşturma ve kovuşturma süreci yürütüldüğünü, istinaf ve temyiz sürecinde de Anayasa ve ilgili kanun hükümlerine aykırı değerlendirmeler yapıldığını, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısından karar düzeltme isteminde bulunduğunu fakat ileri sürdüğü hukuka aykırılıkların değerlendirilmediğini ve isteminin reddedildiğini iddia etmekte, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve söz konusu yargılama sürecinde yer alan yargı mensupları hakkında suç duyurusunda bulunulmasını ve haklarının iadesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı Yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi: "*Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.*" hükmünü haizdir.

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin Bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesi: "*Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.*" şeklindedir.

5. Anayasa'nın "Hakimler Savcılar Kurulu" başlıklı 159'uncu maddesi: "*(...) Hâkim ve savcılarının görevlerini; kanun ve diğer mevzuata (hâkimler için idarî nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarını denetleme; görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hal ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırma ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma işlemleri, ilgili dairenin teklifi ve Hâkimler ve Savcılar (...) Kurulu Başkanının oluru ile Kurul müfettişlerine yaptırılır. Soruşturma ve inceleme işlemleri, hakkında soruşturma ve inceleme yapılacak olandan daha kıdemli hâkim veya savcı eliyle de yaptırılabilir. (...)*" şeklindedir.

6. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının itiraz yetkisi" başlıklı

308'inci maddesi: “Yargıtay ceza dairelerinden birinin kararına karşı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, re'sen veya istem üzerine, ilâmın kendisine verildiği tarihten itibaren otuz gün içinde Ceza Genel Kuruluna itiraz edebilir. Saniğin lehine itirazda süre aranmaz” hükmünü haizdir.

7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde: “(f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; (g) ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; (i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

8. Mezkur Kanun'un “Başvurular” başlıklı 17'nci maddesine göre: “(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinde zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) (4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. (...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48'inci maddesi: “(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı (...) yönlerinden incelenir.” hükmünü haizdir.

10. Mezkur Yönetmelik'in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67'nci maddesi: “(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinde kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.” şeklindedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Başvuran dilekçesinde Rize Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen gerekçeli kararda savunma hakkının ihlal edildiğini, mezkur karar hakkında istinaf ve temyiz aşamasında yürütülen yargılama sürecinin de hukuka aykırı olduğunu, hukuka aykırılık iddialarının dikkate alınmadığını, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısından

karar düzeltme talebinde bulunduğunu fakat bu süreçte de hukuka aykırılık iddialarının değerlendirmeye alınmadığını ve usulsüz karar verildiğini belirtmiştir. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 308'inci maddesinde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının re'sen veya istem üzerine ilâmın kendisine verildiği tarihten itibaren Yargıtay ceza dairelerinden birinin kararına karşı Ceza Genel Kuruluna itiraz edebileceği düzenlenmektedir. Dolayısıyla söz konusu olağanüstü kanun yolunun işletilmesi Cumhuriyet Başsavcısının takdir yetkisindedir.

14. Başvuranın dilekçesinde yer alan ekler incelendiğinde 12.01.2021 tarihli 2020/... sayılı kararında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı *"İleri sürülen düzeltme (itiraz) sebeplerinin daha önce dile getirildiği. Dairece yapılan incelemede bu konuların değerlendirildiği, hükmün esasına etkili bir hususun inceleme dışı bırakılmadığı dikkate alınarak, 5271 Sayılı Yasanın 308'inci maddesi uyarınca karara itirazı gerektirir maddi ve hukuki bir sebep bulunmadığından itiraz yoluna gidilmemiştir."* gerekçesi ile karar düzeltme istemini reddetmiştir. Bu çerçevede Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından verilen karar yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerdir.

15. Başvuranın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve yargı mensupları hakkında suç duyurusunda bulunulması talebine gelince, hakim ve Cumhuriyet savcıları hakkında yapılacak inceleme ve soruşturmanın, Anayasa'nın 159'uncu ve Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda belirtilen usullere tabi olduğu; bu bağlamda hakim ve savcıların görevlerini kanun ve diğer mevzuata uygun olarak yapıp yapmadıklarını denetlemenin; görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hâl ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırmak ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma işlemlerini yürütmenin Hakimler ve Savcılar Kurulunun yetkisinde olduğu hüküm altına alınmıştır. Başvuran tarafından açıklanan mevzuat çerçevesinde ilgili makamlara ihbar ve şikayette bulunulması mümkündür.

16. Başvuranın iddiaları yukarıda yer alan gerekçeler ve mevzuat hükümleri ile birlikte incelendiğinde; 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin 4'üncü fıkrası ve Kanun'un Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 10.03.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU

Daire Başkanı

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ

Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ

Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN

e-onaylıdır

Ünal SADE

